

Fullmäktige 23.02.2026

Fråga om bekämpning av invasiva arter i Esbo

Beredning och upplysningar:
Mannermaa Anne

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Karin Cederlöfs m.fl. fråga 9.6.2025 om bekämpning av invasiva arter i Esbo och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Fråga

Karin Cederlöf och 28 andra ledamöter lämnade 9.6.2025 en fråga om bekämpning av invasiva arter i Esbo enligt följande:

"Invasiva arter är ett av de största hoten mot naturens mångfald. Globalt sett bedöms invasiva arter vara den största orsaken till att växt- och djurarter utrotas vid sidan om förlusten av habitat. Enligt en bedömning av finska hotade arter har invasiva arter redan bidragit till att 56 arter är hotade eller minskar. Invasiva arter sprids till följd av mänsklig verksamhet, och det är viktigt att kontrollera och bekämpa spridningen för att bevara naturens mångfald.

Esbo stad arbetar aktivt med att bekämpa invasiva arter. Under de senaste åren har staden använt applikationen Crowdsorsa, som har gjort bekämpningen av invasiva växtarter populärare bland Esboborna. Genom applikationen kan man tjäna pengar genom att bekämpa invasiva växtarter. År 2025 bekämpades lupin och jättebalsamin med hjälp av applikationen. Staden bör dock satsa mer på att bekämpa invasiva arter än för närvarande, eftersom spridningen av invasiva djur- och växtarter inte har kunnat stoppas i Esbo. Vresros växer fortfarande runt om i Esbo, trots att staden redan år 2022 förbjöd odling av arten. Lupin och jättebalsamin frodas över hela staden, och mördarsniglar påträffas allt oftare i Esbo.

Vi undertecknade ledamöter ställer följande frågor:

1. Hur skulle man kunna aktivera allt fler invånare för att bekämpa invasiva arter?

2. Hur mycket resurser använder Esbo för att bekämpa invasiva arter i förhållande till jämförelsekommunerna?

3. Markägarna är enligt lagen skyldiga att se till att en invasiv art utrotas eller att spridningen av den förhindras på fastigheten. Ger Esbo stad privata markägare anvisningar om att avlägsna förekomster av invasiva arter?

4. Närings-, trafik- och miljöcentralen är behörig myndighet i frågor som gäller invasiva arter. Har närings-, trafik- och miljöcentralen gett Esbo stad uppmaningar gällande försummelser av bekämpningen av invasiva arter på stadens mark?

5. Trafikledsverket ansvarar för bekämpningen av invasiva arter som växer längs vägar och järnvägar. Har Trafikledsverket vidtagit åtgärder för att avlägsna invasiva arter längs vägarna i Esbo?"

Svar på frågan

I Esbo användes under tre somrar mobilspelet Crowdsorsa, som invånarna kunde använda för att bekämpa lupin och jättebalsamin. Med hjälp av applikationen har man i synnerhet lyckats engagera unga och barnfamiljer. Spelet kan i fortsättningen utvecklas enligt stadens behov, så att allt fler invånare blir intresserade av att bekämpa invasiva arter. Det lönar sig för staden att även i fortsättningen delta i liknande nya, innovativa projekt. Crowdsorsa var ett pilotprojekt som pågick i tre år och som avslutades år 2025. Motsvarande produkter finns inte att tillgå i Finland och därför har olika upphandlingssätt utretts. Slutligen kom man vid årsskiftet fram till att Crowdsorsa inte längre används år 2026, utan att upphandlingen ska konkurrensutsättas under året så att appen är i bruk i Esbo år 2027.

Staden ordnar talkon för bekämpning av invasiva arter på olika håll i Esbo enligt möjlighet. Företag och organisationer har samarbetat kring ordnandet av talkon, och det lönar sig att även i fortsättningen satsa på dem. Även uppmuntring av invånarna till självständig talkoverksamhet med låg tröskel bör lyftas fram i stadens anvisningar.

Information om invasiva arter och deras skadeverkningar på Esbo stads webbplats, i sociala medier och mer allmänt i medierna ökar människors medvetenhet och intresse för frågan. Vid olika evenemang, till exempel på Esbodagen, kan invasiva arter lyftas fram.

I kommunikationen är det bra att betona hur invasiva arter påverkar den vardagliga miljön, det vill säga hur närnaturen förändras. Till exempel inverkar lupin på pollinerande insekter, vilket även indirekt har en negativ inverkan på pollineringen av våra bär- och fruktplanter.

Staden skulle kunna skapa en "ett skräp om dagen"-liknande kultur kring bekämpningen av invasiva arter. Medan man är ute på promenad kan man samtidigt begränsa spridningen av invasiva arter genom att bryta av blomstjälkar eller plocka bort växter som får vissna bredvid stigen.

Stadsteknikcentralen strävar efter att utveckla bekämpningen av invasiva arter på olika sätt. Målet för år 2026 är att på nytt bilda en sektorsövergripande grupp där vi kan uppmuntra alla att bekämpa invasiva arter inom sina egna arbetsområden. Samtidigt kan vi ge alla enhetlig information om olika bekämpningsmetoder och hur invånarna kan engageras i detta viktiga arbete.

Underhållet använder årligen cirka 30 000 euro för bekämpning av invasiva växtarter. Dessutom utför enheten själv bekämpning vid sidan av andra arbetsuppgifter. Kostnaderna för det egna arbetet har inte följts upp separat, utan det är en del av det normala underhållet av grönområden. I samband med byggande och ombyggnad avlägsnas också invasiva arter, men kostnaderna för dessa har inte följts upp separat.

Personalresurserna i Esbo består av en koordinator för bekämpning av invasiva arter och två praktikanter sommaren 2025, som hade som uppgift att bekämpa invasiva arter. Vid bekämpningen prioriteras skadliga invasiva arter och man strävar efter att bekämpa dem i första hand på platser där de kan orsaka störst olägenhet för naturens mångfald, till exempel naturskyddsområden och andra värdefulla naturområden, samt deras näromgivning. Vid bekämpningen följs rekommendationerna i hanteringsplanerna för invasiva främmande arter. Vid underhållet utförs dessutom bekämpningsarbete och kartläggning med flera personers arbetsinsats.

Helsingfors stad kommenterade inte budgeten för bekämpning av invasiva arter för år 2025, men utifrån tidigare uppgifter kan man uppskatta att siffran är minst 100 000 euro per år. I Åbo är motsvarande siffra cirka 70 000 euro. I Tammerfors används en betydligt större summa, cirka 175 000 euro. Vi har inte fått information om Vanda stads budget.

Det finns inga särskilda anvisningar för enskilda markägare, men på stadens webbplats finns information om de vanligaste invasiva arterna och bekämpningen av dem samt markägarens skyldigheter gällande invasiva arter. Miljöskyddet ordnar olika slags evenemang för privata markägare. Rådgivning och anvisningar fås också via responstjänsten.

Om det i samband med bekämpningen av invasiva arter på stadens mark framkommer en förekomst av en invasiv art på ett privat markområde, informeras markägaren om förekomsten.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har inte gett Esbo stad några uppmaningar gällande försummelser i bekämpningen av invasiva arter på stadens mark. Det finns inga uppgifter om Trafikledsverkets åtgärder för att bekämpa invasiva arter.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 26.1.2026 § 22

Förslag

Föredragande
Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Karin Cederlöfs m.fl. fråga 9.6.2025 om bekämpning av invasiva arter i Esbo och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Föredragandens ändringar vid sammanträdet har beaktats i protokollet.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria**Bilaga****Tilläggsmaterial**

- Valtuustokysymys vieraslajien torjunnasta Espoossa

För kännedom